

RAN - 1908060102010001

RAN-1908060102010001**M.Com. (Sem. II) Examination April - 2023****Economics of Growth, Development and Planning 201****સૂચના : / Instructions**

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.Com. (Sem. II)

Name of the Subject :

Economics of Growth, Development and Planning 201

Subject Code No.: 1908060102010001

Seat No.:

Student's Signature

(૨) પ્રશ્નની જમણી બાજુએ દર્શાવેલ આંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે

પ્રશ્ન-૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

(૧૨)

૧. આર્થિક મોડેલના સ્વરૂપો જણાવો.
૨. સતત વૃદ્ધિ માટેની આવશ્યક શરતો સમજાવો.
૩. નવપ્રવર્તનમાં કઈ કઈ બાબતોનો સમાવેશ થાય છે?
૪. પ્રચલન બેરોજગારીનું સ્વરૂપ સમજાવો.
૫. સાધન ઉત્પાદન વિશ્લેષણનું શું મહત્વ છે?
૬. મૂડી-ઉત્પાદન ગુણોત્તરની મર્યાદાઓ જણાવો.

પ્રશ્ન-૨ ડોમરના આર્થિક વૃદ્ધિ મોડેલની ટીકાત્મક ચર્ચા કરો.

(૧૩)

અથવા**પ્રશ્ન-૨ રોઝેન્સ્ટાઈન રોડાનનું આર્થિક વૃદ્ધિ મોડેલ સમજાવી તેની મર્યાદાઓ ચર્ચો.**

(૧૩)

પ્રશ્ન-૩ અસમતોલ વિકાસ અંગેના હર્ષમેનના વિચારો સવિસ્તર સમજાવો.

(૧૩)

અથવા**પ્રશ્ન-૩ રોસ્ટોવ દ્વારા નિર્દેશીત પરંપરાગત સમાજ અને સંક્રાંતિકાળના તબક્કાઓ સવિસ્તર સમજાવો.**

(૧૩)

- પ્રશ્ન-૪ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (૧૨)
૧. આર્થિક મોડેલની મર્યાદાઓ
 ૨. આર્થિક વિકાસમાં નિયોજકની ભૂમિકા
 ૩. પ્રચ્છન્ન બેરોજગારી અને મૂડીસર્જન
 ૪. સમાવેશકારી વિકાસ
 ૫. ખર્ચ-લાભ વિશ્લેષણ અને પ્રોજેક્ટ મૂલ્યાંકન

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) Figures on right side of the question indicate full marks of the question.

- Q-1 Answer the following questions briefly. (12)**
1. Explain the forms of economic model.
 2. Explain the essential conditions for constant growth.
 3. Which matters are included in innovations ?
 4. Explain the form of disguise unemployment.
 5. What is the importance of input output analysis ?
 6. State limitations of capital output ratio.
- Q-2 Critically discuss economic growth model of Domar. (13)**
- OR**
- Q-2 Explain the economic growth model of Rosenstein Rodan and discuss its limitations. (13)**
- Q-3 Explain the thoughts of Hirschman on unbalanced growth. (13)**
- OR**
- Q-3 Explain traditional society and transitional phase as indicated by Rostow. (13)**
- Q-4 Write short note (Any Two) (12)**
1. Limitations of economic model
 2. Role of entrepreneur in economic development
 3. Disguise unemployment and capital formation
 4. Inclusive growth
 5. Cost Benefit and Project evaluation

RAN - 1908060102020001

RAN-1908060102020001**M.Com. (Sem. II) Examination April - 2023****Management Theory & Practice - II****Time: 2 Hours]****[Total Marks: 50****સૂચના : / Instructions**

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.Com. (Sem. II)

Name of the Subject :

Management Theory & Practice - II

Subject Code No.: 1908060102020001

Seat No.:

Student's Signature

(૨) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર. ૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો.

(૧૦)

૧. વ્યવસ્થાતંત્રીય જડતા એટલે શું?
૨. ટીમ જીવનચક્રના તબક્કા જણાવો.
૩. જોહારી વિન્ડોના વિસ્તારો જણાવો.
૪. ધંધાકીય સંસાધન આયોજનના કાર્યક્ષેત્રના મુદ્દા આપો.
૫. મિશનનો અર્થ આપો.

પ્ર. ૨ વ્યવસ્થાતંત્રીય પરિવર્તનની પ્રક્રિયા વર્ણવો અને તેની સફળતાના સૂચનો વર્ણવો.

(૧૩)

અથવા

પ્ર. ૨ અ. અસરકારક ટીમ રચનાની પ્રક્રિયાના તબક્કાઓ વર્ણવો.

(૬)

બ. “ભૂમિકાઓનું વૈવિધ્ય અને સભ્યો વચ્ચે માહિતીસંચારની તરાલ”-ટીમના સંદર્ભમાં વિગતે ચર્ચો.

(૭)

- પ્ર. ૩ સમજાવો. (૧૩)
૧. મૂલ્યપ્રવાહ સંચાલન.
 ૨. સશક્તિકરણ.

અથવા

- પ્ર. ૩ વિસંવાદિતા એટલે શું? તેના ઉદ્ભવવાના કારણો અને તેની પ્રક્રિયા સમજાવો. (૧૩)

- પ્ર. ૪ અ. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે એક) (૮)
૧. ચાર જીવનસ્થિતિઓ.
 ૨. માર્મિકક્ષમતા.

- પ્ર. ૪ બ. કેસસ્ટડી. (૬)

જય લિમિટેડમાં મેનેજર શ્રીમતી નીતા નાયક કર્મચારીઓ માટે નીચેની માન્યતા ધરાવે છે.

૧. જરૂરી જ્ઞાન અને કૌશલ્ય ધરાવતા નથી.
૨. સંપૂર્ણ વિશ્વાસ મૂકવો જોખમી છે.
૩. સંચાલનમાં ભાગીદાર બનાવી શકાય નહીં.
૪. જવાબદારીવાળા કામમાં તેમના સૂચનો સ્વીકારી શકાય નહીં.
૫. વધુ સત્તા આપી શકાય નહીં.

મેનેજર કર્મચારીઓની પ્રશંસા, પ્રતિષ્ઠા કે કાર્યસ્વીકાર માટે સહમત નથી. જેથી કર્મચારીઓ લઘુતાગ્રંથિ અનુભવે છે. શ્રીમતી નાયક પોતાને પરામર્શકની ભૂમિકામાં ન રાખી આપજીવનબોસની ભૂમિકામાં રાખવાના આગ્રહી છે.

ઉપરોક્ત કેસમાં કયો પ્રશ્ન સંકળાયેલો છે? તેનો યોગ્ય ઉકેલ કારણસહીત ચર્ચો.

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) As per the instruction no.1 on page no. 1.
- (2) Figures to the right indicate full marks of the question.

- Q. 1 Answer in brief. (10)

1. What is organizational inertia?
2. State the stages of Team Life Cycle
3. Give the areas of Johari Window
4. Give the preview points of Enterprise Resource Planning
5. Give meaning of Mission

Q. 2 Explain the process of organizational change and describe the suggestions for its success. (13)

OR

Q. 2 a) Describe the phases of process for effective Team building. (6)

b) Explain in detail the diversified roles and pattern of communication between members of team. (7)

Q. 3 **Explain.** (13)

1. Value stream management

2. Empowerment

OR

Q. 3 What is meant by conflicts? Explain its reason of sources and its process. (13)

Q. 4 a) **Write short note (anyone)** (8)

1. Four life positions

2. Core- competence

Q. 4 b) **Case Study.** (6)

Mrs. Neeta Nayak, manager at Jay limited holds the following beliefs for employees

1. Not having the required knowledge and skills

2. Absolute trust is dangerous

3. Cannot be made a partner in management

4. Their advice cannot be accepted in responsible work

5. No more authority can be given

Managers do not agree to appreciate, feedback or acceptance of work from employees. So the employees feels inferiority complex.

Mrs. Nayak insist on keeping herself in the role of a Arbitrary boss rather than in role of a coach.

Which question is involved in the above case? Discuss the proper solution with reasons.

RAN - 1908060102030001

RAN-1908060102030001**M.Com. (Sem. II) Examination April - 2023****Advertising and Sales Management - II****Time: 2 Hours]****[Total Marks: 50****સૂચના : / Instructions**

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.Com. (Sem. II)

Name of the Subject :

Advertising and Sales Management - II

Subject Code No.: 1908060102030001

Seat No.:

Student's Signature

(૨) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

(૩) પ્રશ્ન -૧. ફરજિયાત છે.

પ્ર. ૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો.**(૧૦)**

- (૧) એ.એસ.સી.આઈ (ASCI) ના હેતુઓ જણાવો.
- (૨) કોપી વિકાસના તબક્કાઓ જણાવો.
- (૩) વેચાણ દળને તાલીમ આપવાના હેતુઓ જણાવો.
- (૪) સેલ્સમેન વેતન યોજનાના હેતુઓ જણાવો.
- (૫) વેચાણ દળને પ્રેરણા આપવાનું મહત્વ જણાવો.

પ્ર. ૨ (અ) ૬૨ અને લાગણીયુક્ત જાહેરાત અપીલ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.**(૦૭)**

(બ) વિજ્ઞાપનમાં કેવી ગેરરીતિઓ અપનાવાય છે? તેની ચર્ચાઓ કરો.

(૦૬)**અથવા****પ્ર. ૨ (અ) ઉપભોક્તા જયુરી સર્વે પદ્ધતિ સમજાવો.****(૦૭)**

(બ) વિજ્ઞાપન કોપીના ઘટકો વર્ણવો.

(૦૬)

- પ્ર. ૩ (અ) વેચાણ દળનું કદ નક્કી કરવાની પદ્ધતિઓ સમજાવો. (૦૭)
(બ) પેદાશવાર વેચાણ વિશ્લેષણ સમજાવો. (૦૬)

અથવા

- પ્ર. ૩ (અ) સેલ્સમેનના અભિપ્રેરણના જુદા જુદા ઓજારો વર્ણવો. (૦૭)
(બ) વેચાણ દળની કામગીરીનું મહત્વ સમજાવો. (૦૬)

- પ્ર. ૪ (અ) ટૂંક નોંધ લખો; (ગમે તે એક) (૦૭)
(૧) વેચાણ અંકુશની પ્રક્રિયા
(૨) જાહેરાતમાં નિતિમત્તા

- પ્ર. ૪ (બ) કેસ સ્ટડી. (૦૭)

અમુલ ઈલેક્ટ્રોનિક કંપની વિવિધ ઈલેક્ટ્રોનિક ઉપકરણોનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરતી નફાકારક કંપની છે. કંપનીએ સેલ્સમેનો નિમેલા છે. આ સેલ્સમેનોને માસિક પગાર, વેચાણ પર કમિશન અને ક્યારેક નફામાં ભાગ આપે છે. હવે કંપની તેનાં તમામ કર્મચારીઓને તથા સેલ્સમેનોને તેમની લાંબા સમયની સેવા અને વફાદારીની કદર કરીને તેમને બઢતી આપવા માંગે છે. કંપની બઢતીની સાથે તેઓને વેતન વધારવાની ઈચ્છા રાખે છે. ઉપરોક્ત કેસમાં તમે કર્મચારીઓને તથા સેલ્સમેનોને કયા ધોરણે બઢતી આપશો?

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) Figures to the right indicate marks of the questions.
- (2) Q. No 1. is compulsory

Q.1 Answer in short. (10)

- (1) State the objectives of ASCI.
- (2) State the stages of copy development.
- (3) State the objectives of training to the sales force.
- (4) State the objectives of the salesman compensation plans.
- (5) State the importance of motivating the sales force.

- Q.2** (a) Explain fear and emotional advertising appeal with example. (07)
(b) What are the unfair practices are adopted in advertising? Discuss it. (06)

OR

- Q.2** (a) Explain consumer jury survey method. (07)
(b) Describe the components of advertising copy. (06)

- Q.3** (a) Explain the methods of determining the size of the sales force. (07)
(b) Explain product sales analysis. (06)

OR

- Q.3** (a) Describe the different tools of motivation of a salesman. (07)
(b) Explain the importance of sales force performance. (06)

- Q.4** (a) **Write a short note: (any one)** (07)
(1) Process of Sales Control
(2) Ethic in advertising

- Q.4** (b) **Case Study :** (07)

Amul Electronic Company is a profitable company manufactures and sales various electronic devices. The company appointed salesmen. The company gives the salesmen monthly salary, commission on sales and sometimes a share in the profits. Now the company wants to give promotion all its employees and salesmen their long service and loyalty. The company wants them to increase their salary along with the promotion. On which basis you will give promotion to the employees and salesmen in the above case? Why? .

RAN - 1908060102040004

RAN-1908060102040004**M. Com. (Sem. – II) Examination April – 2023****Financial and Management Accounting : Paper – IV****સૂચના : / Instructions**

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M. Com. (Sem. – II)

Name of the Subject :

Financial and Management Accounting : Paper – IV

Subject Code No.: 1908060102040004

Seat No.:

Student's Signature

Q. 1.**(10)****A. નીચેની માહિતી પરથી મૂડી ગિયરીંગ ગુણોત્તર શોધો?****3**

10 % ની પ્રેફરન્સ શેર મૂડી રૂ. 3,00,000.

12 % ના ડિબેન્ચર રૂ. 5,00,000.

14 % ની જાહેર થાપણો રૂ. 2,00,000.

ઈક્વિટી શેર મૂડી પર વળતરનો દર 20 %.

કરવેરાનો દર 50%.

વ્યાજ અને કરવેરા પહેલાનો નફો રૂ. 3,48,000.

B. ચોખ્ખું લવાજમ શોધો?**3**

2020-21 ના વર્ષમાં મળેલું લવાજમ 3,00,000

વિગત	1-4-2020	31-3-2021
લવાજમ મળવાનું બાકી	32,000	16,000
અગાઉથી મળેલ લવાજમ	18,000	20,000

C. નીચેની માહિતીમાંથી ચોખ્ખી કાર્યશીલ મૂડી શોધો.**2**

ચાલુ ગુણોત્તર : 2.8

પ્રવાહી ગુણોત્તર : 1.5

છેવટનો સ્ટોક 1,17,000

- D. નીચેનાને મૂડી ખર્ચ અને મહેસૂલ ખર્ચમાં વર્ગીકરણ કરો. કેન્ટીન ખર્ચ, રમતગમતના સાધનોની ખરીદી, પ્રિન્ટીંગ ખર્ચ, લાઈબ્રેરી પુસ્તકની ખરીદી.

2

Q. 2. ધોની લિ.ની કેટલીક બાકીઓ નીચે મુજબ છે:

14

વિગત	Rs.
અવાસ્તવિક મિલકતો	1,60,000
ચાલુ મિલકતો (દેવાદારો અને લેણી હૂંડી રૂ. 10,00,000 સહિત)	34,60,000
કાયમી મિલકતો	37,40,000
ચાલુ દેવા (જે પૈકી 60 % લેણદારો અને દેવીહૂંડી)	10,00,000
8% ના ડિબેન્યર્સ	10,00,000
રાખી મૂકેલ કમાણી	29,60,000
ઈક્વિટી શેર	24,00,000

વધારાની માહિતી:

- (1) કાયો નફો 40%.
- (2) ઉધાર અને રોકડ ખરીદીનું પ્રમાણ 6 : 4
- (3) ઉધાર અને રોકડ વેચાણનું પ્રમાણ 6 : 2
- (4) શરૂઆતના સ્ટોકથી 5 ગણી ખરીદી
- (5) ખરીદીનાં ખર્ચ રૂ. 4,00,000
- (6) કરવેરા પછીનો ચોખ્ખો નફો રૂ. 16,80,000
- (7) છેવટના સ્ટોકથી 20 ગણું વેચાણ
- (8) કુલ સ્ટોક રૂ. 12,00,000
- (9) કરવેરાનો દર 40%

વર્ષના 360 દિવસો ધ્યાનમાં લેવા.

નીચે આપેલા ગુણોત્તરો શોધો તેમજ આદર્શ ગુણોત્તર દરેક ગુણોત્તરની સામે કૌંસમાં આપેલ છે, તેને આધારે કંપનીની પરિસ્થિતિ પર ટીકાત્મક ચર્ચા કરો.

- (1) સ્ટોક ગુણોત્તર (10 વખત)
- (2) સંચાલન ગુણોત્તર (65 %)
- (3) લેણદાર ગુણોત્તર (60 દિવસ)

- (4) દેવાદાર ગુણોત્તર (45 દિવસ)
- (5) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર (20 %)
- (6) માલિકી ગુણોત્તર (70 %)
- (7) રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર (35 %)

અથવા

Q. 2. A. નીચે આપેલા ગુણોત્તરો શોધો તેમજ આદર્શ ગુણોત્તર દરેક ગુણોત્તરની સામે ક્રૌંસમાં આપેલ છે, તેને આધારે કંપનીની પરિસ્થિતિ પર ટીકાત્મક ચર્ચા કરો. **10**

- (1) ચોખ્ખો નફો ગુણોત્તર (24 %)
- (2) રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર શોધો (25 %)
- (3) ચાલુ ગુણોત્તર (2:1)
- (4) કાયમી મિલકતમાં ચલન દર (2.5)

વિગત	રકમ
રોકાણો	8,000
પ્રવાહી દેવાં	50,000
પ્રવાહી મિલકતો	60,000
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	10,000
કાયમી મિલકતો પર ઘસારા ફંડ	2800
કાયમી મિલકતો (મૂળ કિંમત)	54,800
વેચાણ પર કાચા નફાનો દર	33 1/3 %
સ્ટોક ગુણોત્તર 20 વખત (છેવટના સ્ટોક આધારે)	
વ્યવસ્થિત ખરીદી	40,000
10% ના ડિબેન્યર્સ	2,000
નફા-નુકસાન ખાતામાં દર્શાવેલી કેટલીક વિગતો	
કરવેરાની જોગવાઈ	3,000
શેર પર મળેલ ડિવિડન્ડ	400
શેર વેચાણ પર નફો	800
મિલકતો વેચતાં થયેલી ખોટ	200
નફા-નુકસાન ખાતા મુજબનો વ્યાજ અને કરવેરા બાદનો ચોખ્ખો નફો	13,000

B. નીચે એક કંપનીના ગુણોત્તર અને આદર્શ ગણી શકાય એવા ગુણોત્તર આપ્યા છે, તેને આધારે કંપનીની પરિસ્થિતિ પર ટીકાત્મક નોંધ લખો:

4

ગુણોત્તર	કંપનીના ગુણોત્તર	આદર્શ ગુણોત્તર
ચાલુ ગુણોત્તર	5:1	2:1
દેવાદાર ગુણોત્તર	25 દિવસ	45 દિવસ
લેણદારો ગુણોત્તર	10 દિવસ	15 દિવસ
કાયમી મિલકત ચલન દર	7 વખત	9 વખત

Q. 3. 31-3-2022 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના માહી મંડળના આવક-જાવક ખાતા અને અન્ય માહિતી પરથી મંડળનું તા. 31-3-22 ના રોજ પૂરો થતા વર્ષનું ઊપજ ખાતે તથા તે દિવસનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

માહી મંડળનું તા. 31-3-2022 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું આવક-જાવક ખાતું.

14

ઉધાર

જમા

આવક	રકમ	જાવક	રકમ
બાકી આગળ ગાળ્યા રોકડ સિલ્લક	1,000	પગાર	4,200
બેંક સિલ્લક	2,000	સ્ટેશનરી-પ્રિન્ટીંગ	700
મળેલ લવાજમ	7,000	વીમો કરવેરા	400
હોલનું ભાડું	2,000	વર્તમાનપત્રોનું લવાજમ	600
મળેલ વ્યાજ	1,500	મરામત-ખર્ચ	500
પસ્તીનું વેંચાણ	200	રોકાણની ખરીદી	2,800
મળેલ દાન	5,000	પુસ્તકોની ખરીદી	5,000
જૂના ફર્નિચરનું વેંચાણ (ચોપડી કિંમત 1,000)	800	બાકી આગળ લઈ ગયા (આખર બાકી)- રોકડ સિલ્લક બેંક સિલ્લક	1,900 3,400
	19,500		19,500

અન્ય માહિતી:

- (1) તા. 01-04-2021 ના રોજ બાકીઓ : મકાન- 30,000, ફર્નિચર- 4,000, પુસ્તકો- 10,000, રોકાણ- 40,000, લવાજમ મળવાનું બાકી- 1,000 અને કાયમી ફંડ- 88,000.
- (2) લવાજમમાં 2022-23 ના વર્ષ માટે મળેલ લવાજમ 500 નો સમાવેશ થાય છે.
- (3) 2021-22 ના વર્ષ માટે લવાજમ મળવાનું બાકી 700.
- (4) રોકાણો પર મળવાનું બાકી વ્યાજ 500.
- (5) પગાર ચૂકવવાનો બાકી 600.
- (6) તા. 31-3-22 ના રોજ સ્ટેશનરી સ્ટોક 100 ની હતી.
- (7) મકાન, ફર્નિચર તથા પુસ્તકોની આખરની બાકી પર 10% ઘસારાની જોગવાઈ કરવાની.

અથવા

Q. 3. 31-12-2022 ના રોજ દેવાંશનું આવક-જાવક ખાતું અને ઉપજ ખર્ચ ખાતું નીચે મુજબ હતું. તારીખ 31-12-2022 ના રોજના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું દેવાંશનું આવક-જાવક ખાતું.

14

ઉધાર

જમા

આવક	રકમ	જાવક	રકમ
બાકી આગળ લાવ્યા	1,400	પુસ્તકોની ખરીદી	3,000
મળેલ લવાજમ		સ્ટેશનરી-પ્રિન્ટીંગ	300
2021 800		પગાર	2,500
2022 7000	7,800	જાહેરાત	200
મળેલ વ્યાજ	800	પરચૂરણ ખર્ચા	640
મળેલ દાન	300	બાકી આગળ લઈ ગયા	4,440
ભાડું			
2021 520			
2022 260	780		
	11,080		11,080

તારીખ 31-12-2022 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું ઉપજ ખર્ચ ખાતું.

વિગત	રકમ	વિગત	રકમ
વીમા	240	વ્યાજ	760
પગાર	2600	લવાજમ	7600
પરચૂરણ ખર્ચ	640	ભાડું	520
મકાન ઉપર ઘસારો	1500		
સ્ટેશનરી-પ્રિન્ટીંગ	300		
જાહેરાત	180		
ખર્ચ કરતા આવકનો વધારો	3,420		
	8,880		8,880

અન્ય માહિતી :

તા. 1-1-2022 ના રોજ મિલકતો નીચે પ્રમાણે હતી.

મકાન રૂ. 34,000, પુસ્તકો રૂ. 30,000, ફર્નિચર રૂ. 2,000 અને રોકાણો 10,000 તે તારીખે કોઈ જવાબદારી હતી નહીં.

તમારે તા. 1-1-2022 અને તા. 31-12-2022 ના રોજનાં પાકાં સરવૈયાં તૈયાર કરવાના છે.

Q. 4. ટૂંકી નોંધ. (કોઈ પણ ત્રણ)

12

1. મેક ઈન ઈન્ડિયા પ્રોજેક્ટ માટે સરકારની નીતિ સમજાવો.
2. ગુણોત્તર વિશ્લેષણની ઉપયોગિતા સમજાવો.
3. રોકાયેલી મૂડી પર વળતરના દરની ઉપયોગિતા સમજાવો.
4. રોજગારી મેળવેલ મૂડી પર વળતરના દરની વિભાવના સમજાવો.
5. આવક-જાવકનું ખાતું અને ઉપજ ખર્ચનું ખાતું વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

ENGLISH VERSION

Q. 1. **(10)**

A. From the following information compute capital Gearing Ratio? **3**

10 % Pref. share capital Rs. 3,00,000.

12 % Debenture Rs. 5,00,000.

14 % Public Deposits Rs. 2,00,000.

Rate of Return on Equity shares Capital 20 %.

Rate of tax 50%.

Profit Before interest and Tax Rs. 3,48,000.

B. Find out net subscription? **3**

Subscription Received in the year 2020-21 Rs. 3,00,000

Particulars	1-4-2020	31-3-2021
Subscription out standing	32,000	16,000
Subscription Received in Advance	18,000	20,000

C. From the following information find out Net working capital **2**

Current Ratio : 2.8

Liquid Ratio : 1.5

Closing stock Rs. 1,17,000

D. Classify following into Capital Expenditure and Revenue Expenditure, Canteen Expenses, Purchase of Sports Equipment, Printing expenses, Purchase of Library Book. **2**

Q. 2. Some balance of Dhoni Ltd. is as follows: **14**

Particulars	Rs.
Fictitious assets	1,60,000
Current Assets (Including Rs. 10,00,000 Debtors & Bills receivable)	34,60,000
Fixed Assets	37,40,000
Current Liabilities (Including 60% Creditors & Bills Payable)	10,00,000
8 % Debentures	10,00,000
Retained Earnings	29,60,000
Equity Share	24,00,000

Additional Information:

(1) Gross profit ratio 40%.

(2) Proportion of Credit and Cash Purchases is 6 : 4.

(3) Proportion of Credit and Cash Sales is 6 : 2.

(4) Purchases are 5 times of the Opening Stock.

- (5) Purchase Expenses Rs. 4,00,000.
- (6) Net Profit after tax Rs. 16,80,000.
- (7) Sales are 20 times of the Closing Stock.
- (8) Total Stock Rs. 12,00,000
- (9) Rate of Tax 40%

360 days of the year to be considered.

Find the following ratios as well as an ideal ratio to critically discuss the company's situation based on the ratio given in brackets:

- (1) Stock turnover ratio (10 times)
- (2) Operating ratio (65%)
- (3) Creditors ratio (60 days)
- (4) Debtors ratio (45 days)
- (5) Net Profit ratio (20%)
- (6) Proprietary ratio (70 %)
- (7) Return on Capital Employed (35 %)

OR

Q. 2. A. Find the following ratios as well as an ideal ratio to critically discuss the company's situation based on the ratio given in brackets.

10

- (1) Net Profit Ratio (24 %)
- (2) Return on Capital Employed.(25 %)
- (3) Find out Current Ratio (2:1)
- (4) Find out Fixed assets Turnover (2.5)

Particulars	Rs.
Investments	8,000
Liquid Liabilities	50,000
Liquid Assets	60,000
Bank Overdraft	10,000
Depreciation fund on Fixed Assets	2800
Fixed Assets (at cost)	54,800
Gross profit on sales	33 1/3 %
Stock turnover 20 times (on the basis of closing stock)	
Adjusted Purchases	40,000
10% Debentures	2,000
Some of the details shown in P&L A/c.	
Provision for taxation	3,000
Dividend received on Shares	400
Profit on sale of Shares	800
Loss on sale of Assets	200
Net profit as per P&L after Interest and taxes	13,000

- B. From the following ratios calculated from the accounts of a company and standard ratios, comment on the financial position and operational efficiency of the company.

4

Ratio	Actual ratio	Standard ratio
Current Ratio	5:1	2:1
Debtors Ratio	25 days	45 days
Creditors Ratio	10 days	15 days
Fixed assets velocity	7 times	9 times

- Q. 3. From the Receipt Payment Account for the year ending 31-3-2022 and from other information of MAHI Mandal, prepare an Income-Expenditure Account for the year ending 31-3-2022 and a Balance Sheet as on that day. Receipt Payment Account for the year ending 31-3-2022 of MAHI Mandal.

14

Dr		Cr	
Receipt	Rs.	Payment	Rs.
To balance b/d Cash balance	1,000	By Salary	4,200
Bank balance	2,000	By Stationery – printing	700
To Subscription received	7,000	By Insurance – Taxes	400
To hall rent	2,000	By Subscription of news papers	600
To Interest received	1,500	By Repairing expense	500
To Sale of old news papers	200	By purchase of Investments	2,800
To Donation received	5,000	By purchase of books	5,000
To Sale of old furniture (Book Value Rs. 1,000)	800	By Balance Cash balance	1,900
		Bank balance	3,400
	19,500		19,500

Other information:

- (1) Balances as on 01-04-2021 : Building 30,000, Furniture 4000, Books 10,000, Investments 40,000, Subscription outstanding 1000 and Permanent fund 88,000.
- (2) Subscription received includes 500 for the year 2022-23.
- (3) Subscription outstanding 700 for the year 2021-22
- (4) Interest outstanding on investment 500.
- (5) Salary outstanding 600.
- (6) On 31-3-2022, stationery stock was of Rs 100.
- (7) 10 % provision of depreciation is to be made on the closing balance of building, furniture and Books.

OR

- Q. 3.** From the Receipt and Payment Account and Income-Expenditure Account of Devansh Mandal. For the year ending 31-12-2022.
Receipt Payment Account for the year ending 31-12-2022 of Devansh Mandal.

14

Dr			Cr
Receipt	Rs.	Payment	Rs.
To balance b/d	1,400	By purchase of books	3,000
To Subscription received		By Stationery printing	300
2021 800		By Salary	2,500
2022 7000	7,800	By Advertisement	200
To Interest received	800	By Sundry Expenses	640
To Donation received	300	By Balance	4,440
To Rent			
2021 520			
2022 260	780		
	11,080		11,080

Income – Expenditure A/C for the year ending on 31-12-2022

Receipt	Rs.	Payment	Rs.
To Insurance	240	By Interest received	760
To Salary	2600	By Subscription	7600
To sundry Expenses	640	By Rent	520
To Depreciation Building	1500		
To Stationery printing	300		
To Advertisement	180		
To excess of income over Expenses	3,420		
	8,880		8,880

Other information

On 1-1-2022 Balance

Building - 34,000, Books - 30,000, Furniture - 2,000, Investment - 10,000

There is no liability on that date

Prepare Balance sheet for 1-1-2022 and 31-12-2022.

Q. 4. Short notes. (any three)

12

1. Government policy for make in India Project.
 2. Utility of Ratio Analysis.
 3. Utility of rate of return on capital Employed.
 4. Explain the concept of Rate of return on capital Employed.
 5. Different Between Receipt Payment Account and Income-Expenditure A/C.
-

RAN - 1908060102050005

RAN-1908060102050005**M. Com. (Sem. - II) Examination April - 2023****Financial and Management Accounting : Paper - V (205)****સૂચના : / Instructions**

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M. Com. (Sem. - II)

Name of the Subject :

Financial and Management Accounting : Paper - V (205)

Subject Code No.: 1908060102050005

Seat No.:

Student's Signature

પ્ર. ૧. ૧. તા. ૩૧-૩-૨૦૨૨ ના રોજ બીજલી જીવનવીમા કંપનીનું જીવનવીમા ભંડોળ

રૂ. ૫૮,૧૮,૧૭૬ હતું. મૂલ્યાંકન સમયગાળાનું ચૂકવેલ વચગાળાનું બોનસ

રૂ. ૮૬,૪૦૦ હતું.

(૦૪)

વીમા દરના નિષ્ણાંત અધિકારી દ્વારા કરેલ મૂલ્યાંકન મુજબ ચો. જવાબદારી

રૂ. ૪૬,૭૪,૭૬૦ નક્કી થઈ હતી. પાછલાં વર્ષમાં નફાની બાકી રૂ. ૬,૪૮,૦૦૦ હતી.

સંચાલકોએ સૂચિત કર્યું કે કુલ વધારા પૈકી રૂ. ૬,૮૦,૦૦૦ બાકી રાખી, બાકીની રકમ

શેરહોલ્ડરો અને પોલીસી ધારકો વચ્ચે ૨ : ૮ ના પ્રમાણમાં વહેંચવા.

તૈયાર કરો :

(૧) ૩૧-૩-૨૦૨૨ ના રોજનું પાકું સરવૈયું.

(૨) મૂલ્યાંકન સમયગાળાનો ચોખ્ખો નફો.

(૩) વધારાની વહેંચણી.

૨. નીચેની માહિતી પરથી દાવાઓ બાદ પુનઃ વીમાની રકમ શોધો.

(૦૩)

વિગત	સીધા ધંધા અંગે	પુનઃ વીમા અંગે
ચૂકવેલ દાવાઓ	૩,૦૦,૦૦૦	૧,૪૪,૦૦૦
ચૂ. બા. દાવાઓ		
તા. ૧-૪-૨૦૨૨	૬૦,૦૦૦	૧૬,૦૦૦
તા. ૩૧-૩-૨૦૨૩	૮૦,૦૦૦	૨૪,૦૦૦
મળેલ દાવાઓ	-	૧,૨૦,૦૦૦

વિગત	સીધા ધંધા અંગે	પુનઃ વીમા અંગે
મળવાના બાકી દાવાઓ :		
તા. ૧-૪-૨૦૨૨	-	૨૦,૦૦૦
તા. ૩૧-૩-૨૦૨૩	-	૧૨,૦૦૦

દાવા અને કાનૂની ખર્ચ રૂ. ૪,૦૦૦.

૩. નીચેની માહિતી પરથી મૂલ્યવૃદ્ધિ તેમજ ખૂટતી માહિતી શોધો. (૦૩)

- ૧) કર્મચારીઓની સંખ્યા ૧૫૦.
- ૨) બહારથી ખરીદેલ માલ અને સેવાની પડતર રૂ. ૪૫,૦૦,૦૦૦ છે. જે મૂલ્યવૃદ્ધિના ૭૫% છે.
- ૩) બાકી : ₹

પગાર - મજૂરી	(?)
કર્મચારી વીમા યોજના ભંડોળ	૮૨,૫૦૦
P.F. માં ફાળો	૩૭,૫૦૦
આવકવેરાની જોગવાઈ	૬,૦૦,૦૦૦
ફર્નિચર વેચાણ નુકસાન	૧૮,૦૦૦
મૂડી પૂરી પાડનારને ફાળવેલ	૩,૦૦,૦૦૦
ઘસારો	૧,૭૭,૦૦૦
રાખી મુકેલ કમાણી	૫,૮૫,૦૦૦

પ્ર. ૨. નીચે જણાવેલ વિગતોના આધારે તુલસી વીમા કંપનીનું મહેસુલી ખાતું, નફા-નુકસાન ખાતું અને પાકકું સરવૈયું તૈયાર કરો. જે આગના ધંધાનો વીમો લે છે. આ હિસાબો તા. ૩૧/૦૩/૨૦૨૨ ના રોજ પુરા થતા વર્ષના છે. (૧૪)

વિગત	રકમ
આગનું ફંડ (૦૧/૦૪/૨૦૨૧)	૯,૩૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૪,૫૦,૦૦૦
રોકાણો	૩૬,૦૦,૦૦૦
પ્રિમીયમ	૨૭,૦૧,૫૩૩
દાવાઓ ચૂકવ્યા	૬,૦૨,૮૧૫
ઈક્વિટી શેર મૂડી દરેક રૂ. ૧૦૦ ના એક એવા શેરમાં વહેંચાયેલ	૯,૦૦,૦૦૦

વિગત	રકમ
વધારાનું અનામત	૩,૩૦,૦૦૦
નફા-નુકસાન ખાતું જમા	૭૫,૦૦૦
પુન: વીમા પ્રિમીયમ	૧,૧૨,૫૨૫
પુન: વીમા અંગેના દાવા મળ્યા	૨૧,૧૧૯
આપેલા પુન: વીમાનું કમિશન	૪૮,૦૧૬
અગાઉથી ચૂકવેલ આવકવેરો	૨,૫૦,૦૦૦
સીધા ધંધા અંગેનું કમિશન	૨,૯૯,૭૭૭
સ્વીકારેલ પુન: વીમાનું કમિશન	૬૦,૦૩૮
મળવાનું બાકી પ્રિમીયમ	૨૨,૩૦૦
મળેલા પરંતુ નહિ ચૂકવેલા દાવા (૦૧/૦૪/૨૦૨૧)	૬૦,૦૦૦
સંચાલન ખર્ચા	૪,૩૧,૯૪૭
ઓડીટ ફી	૩૬,૦૦૦
વેરાઓ	૫,૮૦૪
ભાડું	૬૭,૫૦૦
રોકાણો દ્વારા આવક	૧,૫૩,૦૦૦
પરચુરણ લેણદાર	૨૨,૫૦૦
એજન્ટ ખાતાની બાકી (ઉધાર)	૨૦,૦૦૦
હાથ પર રોકડ અને બેંક સિલ્લક	૧,૮૨,૪૬૨

નીચેની વધારાની માહિતી પણ મળેલ છે :

૧. સંચાલન ખર્ચ માં રૂ. ૩૬,૦૦૦ અને રૂ. ૨૦,૦૦૦ દાવાને લગતા અનુક્રમે સર્વેક્ષણ ખર્ચ અને કાનુની ખર્ચના સમાયેલ છે.
૨. તા. ૩૧/૦૩/૨૦૨૨ ના રોજ નહિ ચૂકવાયેલ દાવાઓ રૂ. ૧,૦૪,૦૦૦.
૩. કરવેરાની જોગવાઈ ૫૫% લેખે કરવાની છે.
૪. ચાલુ વર્ષના નફામાંથી રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ ની સામાન્ય અનામત ખાતે ફેરબદલી કરવાની છે.

અથવા

પ્ર. ૨.

ઘી ધરમ ઈલે. પાવર સપ્લાયની તા. ૩૧-૩-૨૦૨૨ ના રોજ પુરા થતા વર્ષની નીચેની બાકીઓ તથા અન્ય વધારાની વિગતો પરથી વીજળી કં. ના વાર્ષિક હિસાબો કં. ધારા ૨૦૧૩ મુજબ તૈયાર કરો.

(૧૪)

વિગત	ઉધાર	જમા
૨૫,૦૦૦ ની ઓડીનરી શેર દરેક રૂ. ૧૦ નો એક		૨,૫૦,૦૦૦
૬% ની ગુજરાત ઉર્જા વિકાસની લોન		૧,૦૦,૦૦૦
ઘસારા ફંડ (૧-૪-૨૧)		૭,૫૦૦
ફી હોલ્ડ જમીન	૭૫,૦૦૦	
મકાન	૫૫,૦૦૦	
મશીનરી	૯૭,૦૦૦	
મેઈન્સ	૭૦,૦૦૦	
ટ્રાન્સ્ફોર્મર્સ	૧૫,૦૦૦	
મીટર	૧૦,૫૦૦	
વિદ્યુતસાધનો	૩,૦૦૦	
સામાન્ય સ્ટોર્સ	૧૮,૬૦૦	
ઓફિસ ફર્નિચર	૨,૩૦૦	
દેવાદાર	૪૦,૦૦૦	
લેણદારો		૧૫,૦૦૦
બેંક સિલ્વક	૨૭,૪૦૦	
હાથ પર રોકડ	૩,૮૦૦	
વેપાર અર્થે પાવર ખરીદી	૧૬,૮૦૦	
સોલાર પાવર ખરીદી	૬,૭૦૦	
કોલસો, ઓઈલ વગેરેનો સ્ટોક	૯૦૦	
વેતન, ભથ્થા	૨૭,૦૦૦	
મરામત - જાળવણી ખર્ચ	૩,૫૦૦	
કર્મચારી બોનસ	૭,૫૦૦	
ભાડું - વેરા	૨,૫૦૦	
મેનેજર - પગાર	૧૦,૦૦૦	
સ્ટેશનરી છપામણી	૫,૦૦૦	
કાનુની ખર્ચ	૨,૦૦૦	
કન્ટીજન્સી ફંડ		૧૦,૦૦૦
પ્રકાશ માટે વિદ્યુતનું વેચાણ		૪૫,૦૦૦
ખાસ કરારથી વેચાણ		૪૮,૦૦૦

વિગત	ઉધાર	જમા
ઔદ્યોગિક હેતુ માટે વેચાણ		૨૨,૫૦૦
મીટર ભાડું		૧,૫૦૦
ટોટલ	૪,૯૯,૫૦૦	૪,૯૯,૫૦૦

વધારાની વિગત :

- ૧) વર્ષ દરમિયાન ૫,૦૦૦ શેર દરેક રૂ. ૧૦ ના બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા અને પૂર્ણ ભરપાઈ થયા હતા.
- ૨) વર્ષ દરમિયાન મકાનમાં રૂ. ૧૫,૦૦૦, મશીનરીમાં રૂ. ૨૭,૦૦૦, મેઈન્સમાં રૂ. ૧૫,૦૦૦ ટ્રાન્સફોર્મર્સમાં રૂ. ૫,૦૦૦, મીટરમાં રૂ. ૪,૫૦૦, વિદ્યુત સાધનો રૂ. ૧,૦૦૦, તથા સામાન્ય સ્ટોર્સમાં રૂ. ૩,૬૦૦ નો વધારો કરવામાં આવ્યો હતો.
- ૩) મકાન પર ૨% લેખે, મશીનરી પર ૫% લેખે, મેઈન્સ પર ૫% લેખે, ટ્રાન્સફોર્મર્સમાં ૭.૧/૨% લેખે, મીટર તથા વિદ્યુત સાધનો પર ૧૦% લેખે ઘસારાની જોગવાઈ કરવાની છે. (આખરની બાકી પર ઘસારો ગણવો.)
- ૪) કન્ટીજન્સી ખાતે રૂ. ૧,૫૦૦ ચોખ્ખા નફા ખાતે લઈ જવાના છે.

પ્ર. ૩. સુરત ઈલે. કંપની લી. નું તા. ૩૧-૩-૨૦૨૨ ના રોજનું કાચું સરવૈયું નીચે મુજબ છે. (૧૪)

વિગત	રકમ	વિગત	રકમ
ફર્નિચર	૫૦,૦૦૦	ઓર્ડીનરી શેરમૂડી	૫,૦૦,૦૦૦
જમીન મકાન	૧,૫૦,૦૦૦	૧૦% ની દસ વર્ષીય લોન	૨,૦૦,૦૦૦
મેઈન્સ	૩,૦૦,૦૦૦	લેણદારો	૩૦,૦૦૦
મશીનરી	૫,૦૦,૦૦૦	જામીનગીરી પ્રીમીયમ	૫૦,૦૦૦
દેવાદાર	૫૦,૦૦૦	કન્ટીજન્સી અનામત	૧,૦૦,૦૦૦
હાથ પર સ્ટોર્સ	૩૫,૦૦૦	ઘસારો ફંડ (૧-૪-૨૧)	૯૦,૦૦૦
રોકડ બેંક	૮૦,૦૦૦	વીજળી પ્રવાહનું વેચાણ	૨,૦૦,૦૦૦
વિન્ડફાર્મવીજ ખરીદીખર્ચા	૩૦,૦૦૦	મીટર ભાડું	૨૦,૦૦૦
પાવર ખરીદી ખર્ચ	૫,૦૦૦	રોકાણો પર વ્યાજ	૧૦,૦૦૦
રોકાણો	૧,૩૫,૦૦૦	ન. નં ખાતું	૨,૧૦,૦૦૦
લોન પર વ્યાજ	૧૦,૦૦૦	(૧-૪-૨૦૨૧)	
પગાર ભથ્થા	૪૦,૦૦૦		
ભાડું કરવેરા	૧૦,૦૦૦		
કેબલ્સ	૧૫,૦૦૦		
	૧૪,૧૦,૦૦૦		૧૪,૧૦,૦૦૦

વધારાની માહિતી :

- ૧) વર્ષ દરમિયાન થયેલો વધારો નીચે મુજબ છે.
જમીન મકાન ૫૦,૦૦૦
મેઈન્સ ૪૦,૦૦૦
ફર્નિચર ૧૦,૦૦૦
મશીનરી ૭૦,૦૦૦
- ૨) શરૂની બાકી પર નીચે મુજબ ઘસારો ગણવાનો છે.
જમીન મકાન ૨%
મેઈન્સ ૫%
ફર્નિચર ૫%
મશીનરી ૧૦%
- ૩) કન્ટીજન્સી અનામત ખાતે ૬૦,૦૦૦ ચોખ્ખા નક્ષામાંથી ફાળો.
- ૪) ભારતીય કં. ધારા ૨૦૧૩ જોગવાઈ અનુસાર વાર્ષિક હિસાબ તૈયાર કરો.

અથવા

પ્ર. ૩.

તા. ૩૧-૩-૨૨ ના રોજ બીજલ લાઈફ ઈન્શ્યોરન્સ ક.ના હિસાબો પરથી નીચેની માહિતી મળેલ છે.

(૧૪)

વિગત	રકમ	વિગત	રકમ
જીવનવીમા ફંડ	૪૦,૦૦,૦૦૦	વહીવટી ખર્ચા	૬૦,૦૦૦
ચૂકવેલ વર્ષાસન	૨૦,૦૦૦	પગાર	૬,૦૦૦
સરકારી જામીનગીરી	૨૦,૦૦,૦૦૦	ઓડીટ ફી	૫,૦૦૦
મિલકત વેચતા નફો	૪,૦૦૦	ડીરેક્ટર ફી	૧૦,૦૦૦
દાવા:		કાનુની ખર્ચા	૪,૦૦૦
મૃત્યુથી	૧,૨૦,૦૦૦	જાહેરાત	૩,૦૦૦
મુદત પૂરી થવાથી	૧,૮૦,૦૦૦	બેંકમાં રોકડ	૨,૮૦,૦૦૦
પોલીસી પર લોન	૬,૦૦,૦૦૦	ચૂકવવાના બાકી દાવા	૧૬,૦૦૦
ફર્નિચર	૧,૬૪,૦૦૦	દેવાદાર	૬૬,૦૦૦
એજન્ટોની બાકી (ઉધાર)	૪,૦૦૦	ઈક્વિટી શેરમાં રોકાણ	૧૨,૦૦,૦૦૦

વિગત	રકમ	વિગત	રકમ
પરચુરણ લેણદારો	૬,૦૦૦	આકસ્મિક અનામત	૮,૦૦,૦૦૦
મળવાનું બાકી પ્રીમયમ	૫૨,૦૦૦	RBIમાં ડીપોઝીટ	૬,૦૦,૦૦૦
એજન્ટને કમિશન	૬૮,૦૦૦	વર્ષાશન પોલીસી પર મળેલ	૪૦,૦૦૦
પ્રિમીયમ બાદ પુનઃ વિમો	૪,૦૦,૦૦૦	રકમ	
શરણ મુલ્ય	૩૦,૦૦૦	ચઢેલ પરંતુ મળવાનું બાકી	૬૪,૦૦૦
વ્યાજ ડીવીડન્ડ મળેલ	૩,૨૦,૦૦૦	વ્યાજ	
ફર્નિચર પર ઘસારો	૬,૦૦૦	વ્યાજ ડીવીડન્ડ પર વેરો	૪૪,૦૦૦

તા. ૩૧-૩-૨૨ નાં રોજનું ભવ્ય લાઈફ ઈન્શ્યોરન્સ કં. લી.નું પાકું સરવૈયું અને તે જ તારીખ પૂરા થતા વર્ષનું મહેસૂલી ખાતું તૈયાર કરો.

પ્ર. ૪.(અ) જુદી જુદી કક્ષાએ રજૂ કરવાના અહેવાલોના પ્રકાર જણાવો. (૧૨)

(બ) મૂલ્ય વૃદ્ધિ પત્રક અને નફા-નુકસાન ખાતા વચ્ચેનો તફાવત

અથવા

(અ) અહેવાલ તૈયાર કરવાના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો સમજાવો. (૧૨)

(બ) મુલ્ય વૃદ્ધિમાં પ્રદર્શન માપના સૂચકો.

ENGLISH VERSION

Q. 1. 1. The life fund of Bijali assurance company was ₹ 58, 18, 176 On 31.3.2022. (04)

The interim bonus paid during the valuation period was ₹ 86,400.

The period of actual valuation, determined the net liability at ₹ 46,74,760.

Surplus brought forward from the previous valuation was ₹ 6,48,000. The

directors of the company proposed to carry forward ₹ 6,80,000 and to

divide the balance between the shareholders and the policy holders, in the

ratio of 2:8.

Prepare :

- 1) The valuation balance sheet.
- 2) The net profit for the valuation period.
- 3) The distribution of the surplus.

2. Calculate claims less reinsurance from given below information: (03)

Particulars	Direct Business (₹)	Reinsurance Business (₹)
Claims paid	3,00,000	1,44,000
Claims payable :		
1.4.2022	60,000	16,000
31.3.2023	80,000	24,000
Received claims	-	1,20,000
Claims receivable :		
1.4.2022	-	20,000
31.3.2023	-	12,000

Legal expenses for claims ₹ 4,000.

3. From the following information find out value added; and missing items. (03)

- 1) Number of employees is 150.
- 2) The cost of outside purchase and purchase service is ₹ 45,00,000, which is 75% of value added.
- 3) Balances : ₹

Salary and wages	(?)
Contribution of employee's insurance scheme	82,500
Contribution to P.F.	37,500
Income tax provision	6,00,000
Loss on sales of furniture	18,000
Distributed to providers of capital	3,00,000
Depreciation	1,77,000
Retained earnings	5,85,000

- Q. 2. Prepare Revenue account, profit & loss A/C and Balance sheet in respect of fire business from the following details of Tulsi insurance company. For the year ending 31-3-2022. (14)

Particular	Amount
Fire fund (on 1-4-21)	9,30,000
General reserve	4,50,000
Investment	36,00,000
Premium	27,01,533
Claim paid	6,02,815
Equity Share capital each of ₹ 100	9,00,000
Additional reserve	3,30,000
Profit and loss A/c	75,000

Particular	Amount
Reinsurance premium	1,12,525
Claim on Reinsurance ceded	21,119
Commission on reinsurance ceded	48,016
Prepaid income tax	2,50,000
Commission related to direct business	2,99,777
Commission on reinsurance accepted	60,038
Outstanding premium	22,300
Received but Outstanding claim (1-4-21)	60,000
Operating expenses	4,31,947
Audit fee	36,000
Taxes	5,804
Rent	67,500
Income through investment	1,53,000
Misc. creditors	22,500
Agent's A/c(dr)	20,000
Cash on hand and bank balance	1,82,462

Additional information :

- 36,000 and 20,000 in operating expenses include survey expenses and legal expenses Respectively related to the claims.
- Unpaid claims as on 31-3-22, ₹ 1,04,000.
- Provision for tax is to be made as per 55%.
- Rs. 2,00,000 from current year's profit to be transferred to general reserve.

OR

Q. 2. From the following balances and other information of the Dharam Electric power supply, Prepare balance sheet as on 31-2-2022 as per companies act 2013.

(14)

Particulars	Debit (₹)	Credit (₹)
25,000 Ordinary share, each of ₹ 10		2,50,000
6% Guj. Energy development loan		1,00,000
Depreciation fund (1-4-21)		7,500
Free hold land	75,000	
Building	55,000	
Machinery	97,000	
Mains	70,000	
Transforms	15,000	

Particulars	Debit (₹)	Credit (₹)
Meter	10,500	
Electric equipment	3,000	
General stores	18,600	
Office furniture	2,300	
Debtors	40,000	
Creditors		15,000
Bank balance	27,400	
Cash on hand	3,800	
Power purchase for trade	16,800	
Purchase of solar power	6,700	
Stock of coal- oil	900	
Salary- wages	27,000	
Repair, maintenance exp	3,500	
Employee bonus	7,500	
Rent - taxes	2,500	
Manager - salary	10,000	
Stationary printing	5,000	
Legal expense	2,000	
Contingency fund		10,000
Sale of electricity for light		45,000
Sale for special contract		48,000
Sale for industrial purpose		22,500
Meter rent		1 500
Total	4,99,500	4,99,500

Additional information:

- 1) During the year, 5000 shares of ₹ 10 each were issued and fully paid up.
- 2) Additions during the year :-

Building	₹ 15,000	Meter	₹ 4,500
Machinery	₹ 27,000	Electric equipment	₹ 1,000
Mains	₹ 15,000	General stores	₹ 3,600
Transforms	₹ 5,000		
- 3) Provide depreciation(on closing balance) :-
Building 2%, Machinery 5%, Mains 5%, Transforms 7.1/2%, Motor and electric equipment 10%.
- 4) Transfer ₹ 1,500 for contingency reserve.

Q. 3. Trial balance Surat electric company Ltd. as on 31-3-2022 was as under. **(14)**

Debit	₹	Credit	₹
Furniture	50,000	Ordinary share capital	5,00,000
Land Building	1,50,000	10%o Ten year's loan	2,00,000
Mains	3,00,000	Creditors	30,000
Machinery	5,00,000	Securities premium	50,000
Debtors	50,000	Contingency reserve	1,00,000
Stores on hand	35,000	Depreciation fund	90,000
Cash / bank	80,000	(1 -4-21)	
Windfarm electricity		Sale of electricity	2,00,000
purchase expenses	30,000	supply	
Power purchase	5,000	Meter rent	20,000
expenses		Interest on investment	10,000
Investment	1,35,000	Profit and loss a/c	2,10,000
Interest on Loan	10,000		
Salary wages	40,000		
Rent taxes	10,000		
Cables	15,000		
	14,10,000		14,10,000

Additional information:

- 1) Increase during the year are as follows:

Land Building	₹ 50,000
Mains	₹ 40,000
Furniture	₹ 10,000
Machinery	₹ 70,000
- 2) Depreciation on opening balances are as follows:

Land Building	2%
Mains	5%
Furniture	5%
Machinery	10%
- 3) Transfer ₹ 60,000 to Contingency reserve from Net profit.
- 4) Prepare Final Accounts as per the companies Act, 2013.

OR

Q. 3.

Trial Balance of the Bijal Life insurance Ltd. on 31-3-2022.

(14)

Particulars	₹	Particulars	₹
Life Insu. Fund (opening)	40,00,000	Administrative expenses	60,000
Annuities paid	20,000	Salaries	6,000
Govt. securities	20,00,000	Audit fee	5,000
Profit on realization of assets	4,000	Director's fee	10,000
Claims :		Legal expenses	4,000
On death	1,20,000	Advertising	3,000
On maturities	1,80,000	Cash at bank	2,80,000
Loan on policies	6,00,000	Claims admitted but not paid	16,000
Furniture	1,64,000	Debtors	66,000
Agent's balance (Dr.)	4,000	Invest in eq. shares	12,00,000
Sundry creditors	6,000	Contingency reserve	8,00,000
Outstanding premium	52,000	Deposit in RBI	6,00,000
Commission paid	68,000	Consideration for annuities granted	40,000
Premium less:		Int. accrued but not received	64,000
Reinsurance	4,00,000	Tax on Interest- dividend	44,000
Surrender	30,000		
Interest-dividend received	3,20,000		
Dep. on furniture	6,000		

Prepare Revenue account for the year ended on 31-3-2022 and Balance sheet as on that date.

Q. 4. (a) Types of report submitted at different levels of management. (12)

(b) Difference between Value added statement and Profit and loss Account.

OR

(a) Principles to be considered while preparing reports to be submitted to the management. (12)

(b) Indicators of Performance measurement in value added.

RAN - 1908060102060006

RAN-1908060102060006**M.Com (Sem. II) Examination April - 2023****Financial and Management Account : Paper VI****Time: 2 Hours]****[Total Marks: 50****સૂચના : / Instructions**

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.Com (Sem. II)

Name of the Subject :

Financial and Management Account : Paper VI

Subject Code No.: 1908060102060006

Seat No.:

Student's Signature

પ્રશ્ન-1 માંગ્યા મુજબ જવાબ આપો.**(10 ગુણ)**

(અ) નીચે આપેલી માહિતી પરથી શ્રી જેઠાલાલની આકારણી વર્ષ 2022-23 માટે
કુલ ગ્રોસ આવક ગણો.

(5 ગુણ)

- (1) તેમની પગારની કરપાત્ર આવક રૂ. 9,50,000 છે.
- (2) તેમની પત્નીની પાછલા વર્ષની અન્ય આવકો રૂ. 3,75,000 છે.
- (3) સગીર પુત્રી ટપુડીનો પોતાનો ધંધો છે. તેની તારીખ 31-3-2022 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની ધંધાની ખોટ રૂ. 40,000 છે.
- (4) તેમના પુત્ર ટપુ, જેની જન્મ તારીખ 31 જુલાઈ, 2003 છે. તેની પાસે બેંક ઓફ બરોડામાં રૂ. 9,00,000 ફિક્સ ડિપોઝિટ છે. (વ્યાજનો દર 6.5%)
- (5) નવેમ્બર 23, 2017 ના રોજ તેણે તેની પત્નીને રૂ. 6,00,000 લાખ ભેટમાં આપ્યા હતા. તેની પત્નીએ આ રકમ સહિત રૂ. 15,00,000 રોકીને ધંધો શરૂ કર્યો હતો. જેમાંથી તારીખ 31-3-2022 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની આવક રૂ. 4,75,000 થઈ છે.
- (6) તેમના પુત્ર ટપુનો 'તારક મહેતા' ટી.વી. શોમાં કામ કરવા બદલ રૂ. 50,000 મહેનતાણું મળેલ છે.

- (બ) છગન, મગન અને ગગન એક પેઢીના સરખે હિસ્સે નફો નુકસાન વહેંચતા ભાગીદારો છે. માહિતી નીચે મુજબ છે. (5 ગુણ)
- (1) મૂડી પર વ્યાજ:
 - છગનને રૂ. 24,000, વ્યાજનો દર 12%
 - મગનને રૂ. 30,000, વ્યાજનો દર 15%
 - ગગનને રૂ. 25,000, વ્યાજનો દર 12.5%
 - (2) ઉપાડ પરનું વ્યાજ રૂ. 1,000, જે નફા નુકસાન ખાતે નોંધાયેલ નથી.
 - (3) ભાગીદારોનું મહેનતાણું.
 - છગન રૂ. 2,40,000
 - મગન રૂ. 2,10,000
 - ગગન રૂ. 1,00,000
 - (4) તારીખ 31-3-2022 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના નફા નુકસાન ખાતા મુજબ ચોખ્ખી ખોટ, ભાગીદારોનું મહેનતાણું ઉધાર્યા બાદ પરંતુ મૂડી પર વ્યાજ પહેલાંની રૂ. 6,80,000.

- પ્રશ્ન-2** શ્રી બબીતાની નીચેની માહિતી પરથી 'અન્ય સાધનોની આવક' ના શીર્ષક (14 ગુણ)
હેઠળ આકારણી વર્ષ 2022-23 માટે કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.
- (1) A લિમિટેડના 12% ના કરબાદ ડિબેન્ચર પર મળેલું વ્યાજ રૂ. 27,000 (શેરબજારમાં નોંધાયેલ)
 - (2) B લિમિટેડના 13% ના કરબાદ ડિબેન્ચર રૂ. 5,00,000 (શેરબજારમાં નોંધાયેલ નથી)
 - (3) C લિમિટેડના 14% ના કરમુક્ત ડિબેન્ચર પર મળેલું વ્યાજ રૂ. 16,000 (શેરબજારમાં નોંધાયેલ નથી)
 - (4) D લિમિટેડના 9% ના કરમુક્ત ડિબેન્ચર રૂ. 6,00,000 (શેરબજારમાં નોંધાયેલ છે)
 - (5) 8%ના કેપિટલ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ બોન્ડ્સ રૂ. 2,00,000
 - (6) પેરિસના મિત્ર પાસેથી મળેલ ભેટ રૂ. 25,000
 - (7) અમેરિકામાં રહેતા તેના ભાઈ તરફથી મળેલ ભેટ રૂ. 51,000
 - (8) તા. 1-4-2021 ના રોજ તેણે 12% ના P લિ.ના કરબાદ ડિબેન્ચર રૂ. 1,50,000 ના અવેજ વગર પોતાના સંયુક્ત અવિભક્ત કુટુંબ (H.U.F.) માં હસ્તાંતર કર્યા હતા. (ડિબેન્ચર શેરબજારમાં નોંધાયેલ નથી)
 - (9) તા: 1-7-2021 ના રોજથી કારખાનું (યંત્ર અને ફર્નિચર સહિત) માસિક રૂ. 25,000 ના ભાડાથી ભાડે આપ્યું હતું. તા. 1-4-2020 ના રોજ કારખાનું (યંત્ર અને ફર્નિચર સહિત)ની ઘસારા બાદ કિંમત રૂ. 22,50,000 હતી. માન્ય ઘસારાનો દર 10% છે.

- (10) 12% ની મહારાષ્ટ્ર સરકારની લોન રૂ. 25,000
 B લી. ના ડિબેન્ચર તા.: 1-7-2021ના રોજ ખરીદા હતા. જ્યારે D લી. ના ડિબેન્ચર તા. 1-6-2021ના રોજ ખરીદા હતા. બધા ડિબેન્ચર પર વ્યાજ દર વર્ષે 30મી જુન અને 31મી ડિસેમ્બરના રોજ મળે છે. મહારાષ્ટ્ર સરકારની લોન પર વ્યાજ દર વર્ષે 31મી ડીસેમ્બરના રોજ મળે છે.
 1 ઓક્ટોબર, 2021 ના રોજ 12% ની મહારાષ્ટ્ર સરકારની લોન રૂ. 110 નાં ભાવે વેચી દેવામાં આવી. દલાલી 1% લેખે ચૂકવી અને આજ તારીખે મુંબઈ લી. ના 14%ના કરમુક્ત ડિબેન્ચર્સની (શેરબજારમાં નોંધાયેલ) ખરીદી કરવામાં આવી હતી. ખૂટતી રકમ માટે વાર્ષિક 12% ના વ્યાજવાળી રૂ. 12,775ની બેંક લોન લેવામાં આવી હતી.
 મુંબઈ લી. ના ડિબેન્ચર્સ સિવાયના કરપાત્ર રોકાણો ખરીદવા લીધેલ લોન પર ચૂકવેલ વ્યાજ રૂ. 8,000 છે, જેમાં રૂ. 3,000 વિદેશમાં ચૂકવેલ વ્યાજનો સમાવેશ થાય છે, જેના પર મૂળ સ્થાનેથી કરકપાત થયેલ નથી. કરપાત્ર વ્યાજની ઉઘરાણી ખર્ચ રૂ. 1,500 અને ચૂકવેલ જીવન વીમા પ્રીમિયમ રૂ. 5,000
- (11) જાહેર ભવિષ્યનિધિના ખાતામાં પાછલા વર્ષનું જમા થયેલું વ્યાજ રૂ. 6,000

અથવા

- પ્રશ્ન-2** નીચે આપેલી માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ 2022-23 માટે શ્રી ઐયરની (14 ગુણ)
 ‘અન્ય સાધનોની આવક’ ના શિર્ષક હેઠળ કરપાત્ર આવક ગણો.
- (1) માલિક તરફથી તેને i-phone મળ્યો હતો. જેની માલિકે જુલાઈ-2021માં રૂ. 78,000 માં ખરીદી કરી હતી અને ઓગસ્ટમાં ભેટમાં આપ્યો.
 - (2) આવકવેરા રીફંડ (6% વ્યાજ સહિત) રૂ. 5,300
 - (3) મોટર એક્સીડન્ટ ક્લેઈમ ટ્રીબ્યુનલ હેઠળ વળતર પર મળેલ વ્યાજ રૂ. 18,000
 - (4) તેના મિત્રએ તેના જન્મદિવસે રૂ. 65,000 ની કિંમતની હીરાની વીટી ભેટમાં આપી.
 - (5) HDFCમાં પાંચ વર્ષ માટે રૂ. 2,00,000ની ફિક્સ ડીપોઝીટ છે. વર્ષનું લેણું થયેલું વ્યાજ (નેટ) રૂ. 28,800. તેણે બેન્કને PAN નંબર રજૂ કરેલ નથી.
 - (6) સંબંધીને આપેલ લોન પર વ્યાજ રૂ. 10,000
 - (7) જાહેર ભવિષ્યનિધિમાં જમા થયેલ લેણું વ્યાજ રૂ. 7,000
 - (8) પાછલા વર્ષ 2021-22 માં તેમણે રૂ. 1,00,000ના 8% ના કેપિટલ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ બોન્ડ્સ ખરીદ્યા. આ હેતુ માટે તેણે રૂ. 50,000 વાર્ષિક 10% ના વ્યાજના દરે બેંક પાસેથી ઉછીના લીધા હતા.
 - (9) વર્ષ 2018 માં મેટ્રો રેલ પ્રોજેક્ટ હેઠળ જમીન સંપાદન કરેલ, તેના સંદર્ભમાં તેને તા. 15-12-2021ના રોજ કોર્ટના આદેશ મુજબ પાછલા વર્ષ સંબંધી વધારાના વળતર પર મળેલ વ્યાજની રકમ નીચે મુજબ છે.
 વર્ષ: 2019-20 રૂ. 1,75,000
 વર્ષ: 2020-21 રૂ. 2,10,000
 વર્ષ: 2021-22 રૂ. 1,50,000

- (10) તેને તા. 17-9-2021 ના રોજ પોતાના ઘરના વેચાણ સંબંધી રૂ. 51,000 એડવાન્સ પેટે મળ્યા હતા. સમયસર હપ્તો ન ભરવાને કારણે કરાર રદ કર્યો અને એડવાન્સ રકમ જપ્ત કરી.
- (11) તેણે તેના ભાઈના પુત્રને MBBSની પરીક્ષામાં સારા ગુણ મેળવે તે માટે એક મોટર કાર કે જેની કિંમત રૂ. 7,75,000 હતી એ ભેટમાં આપી.
- (12) રૂ. 56,000 ના 9% ના અદાણી લી. ના કરમુક્ત ડિબેન્ચર્સ (શેરબજારમાં નોંધાયેલ)
- (13) તેણે તેની પત્નીને રૂ. 5,00,000 કોઈ પણ અવેજ વગર હસ્તાંતર કર્યા.
તા. 1-4-2021 ના રોજ તેણીએ મળેલ રકમનું રોકાણ કરીને ધંધો શરૂ કર્યો.
તેણીનું ધંધામાં કુલ રોકાણ રૂ. 20,00,000 નું છે અને તા. 31-3-2022 ના પુરા થતા પાછલા વર્ષનો નફો રૂ. 4,50,000 છે.

પ્રશ્ન-3

તા. 31-03-2022 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું એક ભાગીદારી પેઢીના નફા નુકસાન ખાતુ નીચે મુજબ છે.

(14 ગુણ)

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
વેપારના ખર્ચા	15,000	કાચો નફો	12,60,000
વીમા પ્રીમિયમ	18,000	દેવાદારો ખાતે ઉધાર વ્યાજ	7,000
મુસાફરી ખર્ચ	12,000	આવકવેરા રીફંડ (રૂ. 500 વ્યાજ સહિત)	1,500
ઘસારો	24,000	પરચુરણ આવક	44,000
પ્રધાનમંત્રી રાહત ફંડમાં ફાળો (કોરોના રાહત ફંડ માટે)	25,000	પોસ્ટ ઓફિસ સેવિંગ્સ બેંક ખાતાનું વ્યાજ (સંયુક્ત ખાતુ છે)	12,000
ભાગીદારોને ચૂકવેલ મહેનતાણું: અદાણી 1,00,000 અંબાણી 2,00,000 તાતા 1,50,000	4,50,000	કર બાદ ડિબેન્ચર પર વ્યાજ (નેટ) (TDS 20%)	48,000
મૂડી પર વ્યાજ: અદાણી 32,000 અંબાણી 48,000 તાતા 16,000	96,000	ઉપાડ પર વ્યાજ: અદાણી 3,000 અંબાણી 4,000 તાતા 2,000	9,000
ભાગીદાર અદાણીના સગીર પુત્ર પાસેથી લીધેલ લોન પર વ્યાજ (18% લેખે)	27,000		
શ્રીમતી અંબાણી પાસેથી લીધેલ લોન પર વ્યાજ (20% લેખે)	40,000		

કર્મચારીઓનો પગાર	84,000		
વ્યવસાય વેરો	2,400		
GST	1,800		
ઘાલખાધ (જૂની)	2,400		
+ ઘાલખાધ (નવી)	1,600		
+ ઘા. અના (નવી)	3,000	7,000	
કરવેરાની જોગવાઈ	24,000		
ચોખ્ખો નફો	5,55,300		
	13,81,500		13,81,500

વધારાની માહિતી:

- (1) આખર સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન 10% ઓછું કરેલ છે. ચોપડામાં આખર સ્ટોકની કિંમત રૂ. 90,000 દર્શાવેલ છે.
- (2) ભાગીદારો પાસેથી મળેલ ઉપાડ પર વ્યાજ એ ભાગીદારોની તારીખ 1-4-2021ની બાકીના 1% જેટલી છે.
- (3) મૂડી પર વ્યાજ 16% લેખે ગણેલ છે.
- (4) GSTના વર્ષ 2021-22 ના રૂ. 500 ચૂકવવાના બાકી છે.
- (5) તારીખ 1-4-2021 ના રોજ પેઢીની મિલકતની ઘસારા બાદ કિંમત રૂ. 70,000 હતી. તા. 1-7-2021 ના રોજ વધારાની મિલકતો રૂ. 1,50,000 ની ખરીદી કરી હતી. મિલકતોનો ઉપયોગ તા. 1-1-2022 થી શરૂ કર્યો હતો. માન્ય ઘસારાનો દર 15% છે.
- (6) પાછલા વર્ષ અગાઉનો નહીં સમાયેલ ઘસારો રૂ. 3,000 છે.
- (7) ચૂકવેલ પગારમાં રૂ. 15,000 વિદેશમાં ચૂકવવામાં આવેલ હતા. જેના પર મૂળ સ્થાનેથી કર કપાયેલ નથી.
- (8) પેઢીને લાંબા ગાળાનો મુડી નફો રૂ. 1,00,000 અને ટૂંકા ગાળાની મુડી ખોટ રૂ. 10,000 થઈ છે.
- (9) દરેક ભાગીદારને અનુક્રમે માસિક રૂ. 8,000, રૂ. 12,000 અને રૂ. 11,000 લેખે મહેનતાણા પેટે ચૂકવવા.
- (10) પેઢીનું કુલ વેચાણ રૂ. 9,00,000 છે, જેના પર 1% લેખે તાતાને કમિશન ચૂકવવું. ભાગીદારોનું નફા નુકસાનનું પ્રમાણ અનુક્રમે 3:2:1 છે. ઉપરની માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ 2022-23 માટે પેઢીના ધંધાની કરપાત્ર આવક, પેઢીની કુલ કરપાત્ર આવક શોધો અને પેઢીએ ચૂકવવા પાત્ર આવકવેરો ગણો.

અથવા

પ્રશ્ન-3

પોપટલાલ અને ચંપકલાલ એક રજીસ્ટર પેઢીના સરખે હિસ્સે નફો નુકસાન વહેંચી લેતા ભાગીદારો છે. જેનું તારીખ 31-3-2022 ના રોજ પુરા થતા વર્ષનું નફા-નુકસાન ખાતુ નીચે મુજબ છે.

(14 ગુણ)

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
કર્મચારીને પગાર અને બોનસ	1,80,000	કાયો નફો	16,30,000
સામાન્ય ખર્ચા	2,60,000	બેંક વ્યાજ (ગ્રોસ)	52,000
ભાડું, વેરા અને વીમો	1,20,000	ઘાલખાત પરત (અગાઉના વર્ષમાં નામંજૂર પૈકી)	8,400
GST	15,000	ડિવિડન્ડ	36,000
કરવેરા માટે અનામત	72,000	લાંબા ગાળાનો મૂડી નફો	78,000
માંડી વાળેલ ઘાલખાધ	18,000	ઉપાડ પર વ્યાજ	12,000
ઘાલખાધ અનામતની જોગવાઈ	48,000		
જાહેરાત ખર્ચ	90,000		
લવાજમ	6,000		
હોસ્પિટલને દાન	42,000		
જુના પ્લાન્ટ અને મશીનરી પર ઘસારો	60,000		
મોટર વેચાણની ખોટ	70,000		
મૂડી પર વ્યાજ:			
પોપટલાલ 72,000			
ચંપકલાલ 90,000	1,62,000		
ભાગીદારોને પગાર:			
પોપટલાલ 60,000			
ચંપકલાલ 80,000	1,40,000		
ચંપકલાલને કમિશન	50,000		
ચોખ્ખો નફો	4,83,400		
	18,16,400		18,16,400

વધારાની માહિતી:

- (1) ભાડું, વેરા અને વીમામાં રૂ. 60,000 ભાડું ધંધા માટે ઉપયોગમાં લીધેલ મિલકતના સંદર્ભમાં પોપટલાલને ચૂકવ્યા હતા.
- (2) બોનસની રકમમાં રૂ. 20,000 ચૂકવવાના બાકી બોનસની સમાવેશ થાય છે.
- (3) મૂડી પર વ્યાજનો દર 18% છે.

- (4) વર્ષ દરમિયાન રૂ. 30,000 ની લાંબા ગાળાની લોન લીધી હતી. આ રકમ લોનના વ્યાજ ખાતે રૂ. 5,000 ઉધારેલ હતી. જે ચૂકવવાનું બાકી છે અને ચોપડામાં ધ્યાનમાં લીધેલ નથી.
- (5) જાહેરાત ખર્ચની ચુકવણી રોકડમાં કરી હતી.
- (6) મોટરનો સંપૂર્ણ ઉપયોગ ભાગીદારોના અંગત ઉપયોગ માટે થાય છે.
- (7) તા. 1-4-2021 ના રોજ જુના પ્લાન્ટ અને મશીનરીની ઘસારા બાદ કિંમત રૂ. 2,50,000 હતી. તારીખ 1-7-2021 ના રોજ રૂ. 3,00,000 ની કિંમતના નવા પ્લાન્ટ અને મશીનરીની ખરીદી કરવામાં આવી હતી. બધા પ્લાન્ટ અને મશીનરી પર ઘસારાનો માન્ય દર 15% છે. ઉપરની માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ 2022-23 માટે પેઢીના ધંધાની કરપાત્ર આવક, પેઢીની કુલ કરપાત્ર આવક શોધો અને પેઢીએ ચૂકવવા પાત્ર આવકવેરો ગણો.

પ્રશ્ન-4 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

(12 ગુણ)

1. એડવાન્સ ટેક્સની ચુકવણી
2. મૂળ સ્થાનેથી કર વસુલાત અંગે કલમ-206 A અને 206 C ની જોગવાઈઓ.
3. GST કાઉન્સિલની રચના અને કાર્યો.
4. ઈ-કોમેર્સ ઓપરેટર્સ પર GST ની અસર.

ENGLISH VERSION

Que-1. Give the answer as per instructions:

(10 Marks)

- (A) From the following information calculate gross total income for the assessment year 2022-23 of Shri Jethalal. (5 Marks)
- (1) Salary income of him is Rs. 9,50,000.
 - (2) Other income of his wife for previous year is Rs. 3,75,000.
 - (3) Minor daughter, Tapudi has owns a business. For the previous year ending 31-3-2022, her loss from business is Rs. 40000.
 - (4) His son Tapu whose date of birth is 31st July, 2003, has a Rs. 9,00,000 fixed deposits in Bank of Baroda. (Rate of interest 6.5%)
 - (5) On November 23, 2017, he gifted Rs. 6,00,000 to his wife. Including this amount Rs. 15,00,000 was invested in commencement of new business by his wife. For the year ending 31-3-2022, income of the business is Rs. 4,75,000.
 - (6) His son Tapu has got the remuneration of Rs. 50,000 for working in the TV show ‘Tarak Mehta’

(B) Chhagan, Magan and Gagan are partners in a firm sharing profit and losses equally. Informations are as follows: (5 Marks)

- (1) Interest on capital:
To Chhagan Rs. 24,000, rate of interest 12%
To Magan Rs. 30,000, rate of interest 15%
To Gagan Rs. 25,000, rate of interest 12.5%
- (2) Interest on drawings Rs. 1000. It is not recorded on Profit and loss account.
- (3) Remunerations to partners:
Chhagan Rs. 2,40,000
Magan Rs. 2,10,000
Gagan Rs. 1,00,000
- (4) Net loss after charging partners' remunerations before charging interest on capital as per profit and loss account for the year ending 31-3-2022 is Rs 6,80,000.

Que-2 From the following information compute taxable income under the head 'Income from Other Sources' for the assessment year 2022-23 of Shree Babita. (14 Marks)

- (1) Interest of Rs. 27,000 received on 12% less tax debentures of 'A' limited (listed in stock exchange)
- (2) Rs. 5,00,000 , 13% less tax debentures of 'B' Limited, (not listed on stock exchange)
- (3) Interest of Rs. 16,000 received on 14% tax free debentures of 'C' Limited. (not listed on stock exchange)
- (4) Rs. 6,00,000, 9%, tax free debenture of 'D' Limited. (listed on stock exchange)
- (5) Rs. 2,00,000, 8% capital investment bonds.
- (6) Received gift from a friend from Paris Rs. 25,000
- (7) Received gift of Rs. 51,000 from his brother from America.
- (8) On 1-4-2021, she transferred Rs. 1,50,000, 12% less tax debentures of 'P' Limited to his own joint undivided family (HUF) without consideration, (debenture is not listed on stock exchange)
- (9) Factory (including machinery and furniture) was let out from 1-7-2021 at Rs. 25,000 per month rental. The written down of factory (including machinery and furniture) is Rs. 22,50,000 as on 1-4-2020. approved rate of depreciation is at 10%.
- (10) Rs. 25,000, 12% Maharashtra Government Loan. Debentures of 'B' Limited purchase on 1-7-2021, while debentures of 'D' Limited purchased on 1-6 2021. Interest received for all

debentures on 30th June and 31st December every year. Interest received on Maharashtra government loan on 31st December every year.

On 1st October, 2021, sold 12% Maharashtra government loan at Rs. 110, brokerage paid at 1 % and on the same day, 14% tax free debentures of Mumbai Limited was purchase (listed on stock exchange) the required balance of Rs. 12,775 for such purchase has borrowed at 12% interest p.a. from the bank.

Rs. 8,000 interest paid for loan taken for purchase of investments except debenture of Mumbai Limited, in which Rs. 3,000 interest paid outside India, on which no tax deducted at source. Collection charge Rs. 1,500 for taxable interest and paid life insurance premium Rs. 5,000.

(11) Interest credited to public provident fund account Rs. 6,000

OR

Que-2 From the following information compute taxable income **(14 Marks)**
under the head 'Income from Other Sources' for the assessment year 2022-23 of Shri Aiyar.

- (1) An i-phone received from his employer. It has been purchased for Rs. 78,000 by the employer in the month of July and given as gift in August.
- (2) Income tax refund (including 6% interest) Rs. 5,300.
- (3) Rs. 18,000 interest received on compensation from motor accident claim tribunal.
- (4) Received a gift of a diamond ring worth Rs. 65,000 on his birthday from a friend.
- (5) Rs. 2,00,000 fixed deposit in HDFC for five years. The interest accrued for the year is Rs.28,800 net. He has not submitted PAN number to the bank.
- (6) Interest on loan given to relative Rs. 10,000.
- (7) Interest on public provident fund due Rs. 7,000.
- (8) During the previous year 2021-22, he purchased Rs. 1,00,000, 8% capital investment bonds on 1st October, 2021. For this purpose, he borrowed Rs. 50,000 from bank at 10% p.a. Interest.
- (9) In respect of land of him acquired by the Metro Rail Project in the year 2018, he received the following amount on 15-12-2021 as interest on enhanced compensation on the order of the court relating to the previous year.

Year: 2019-20	Rs. 1,75,000
Year: 2020-21	Rs. 2,10,000
Year: 2021-22	Rs. 1,50,000

- (10) He received an advance of Rs. 51,000 on 17-09-2021 against the sales of his house. However, due to non-payment of installment in time, the contract has canceled and the advance amount has forfeited.
- (11) He gifted a car worth Rs. 7,75,000 to his brother's son for achieving good marks in MBBS exam.
- (12) Rs. 56,000, 9% tax free debentures of Adani Ltd.
- (13) He transferred Rs. 5,00,000 to his wife without consideration. She starts a business by investing the gift money on 1-4-2021. Her total investment in business is Rs. 20,00,000 and the profit of the previous year ending on 31-3-2022 is Rs. 4,50,000.

Que-3. The following is the profit and loss account of the firm for the year ending 31st March, 2022. **(14 Marks)**

Particulars	Amt. Rs.	Particulars	Amt. Rs.
To Business exp.	15,000	By Gross profit	12,60,000
To Insurance premium	18,000	By Interest debited to debtors	7,000
To Traveling exp.	12,000	By Income tax refund (including Rs. 500 interest)	1,500
To Depreciation	24,000	By Sundry receipts	44,000
To Donation to Prime Minister relief fund (for corona relief fund)	25,000	By Interest on post office Savings Bank Account (Joint Account)	12,000
To Remuneration to partners: Adaani 1,00,000 Ambani 2,00,000 Tata 1,50,000	4,50,000	By interest on less tax debentures (net) (TDS 20%)	48,000
To Interest on Capital: Adaani 32,000 Ambani 48,000 Tata 16,000	96,000	By Interest on Drawings: Adaani 3,000 Ambani 4,000 Tata 2,000	9,000
To Interest on Loan taken from a minor son of Adani (@18%)	27,000		
To Interest on loan taken from wife of Mrs. Ambani (@20%)	40,000		
To Salary to staff	84,000		
To Professional tax	2,400		

GST	1,800		
To Bad Debt (old) 2,400			
+Bad Debt(new) 1,600			
+Bad Debt Reserve 3,000	7,000		
To Income tax provision	24,000		
To net profit	5,55,300		
	13,81,500		13,81,500

Additional information:

- (1) Valuation of closing stock is valued 10% less. The value of closing stock shown in books of account is Rs. 90,000.
- (2) Interest on drawing received which is 1% of capital balance as on 1-4-2021
- (3) Interest on capital is 16%.
- (4) GST included Rs. 500 unpaid GST for 2021-22.
- (5) The written down value of firm assets as on 1-4-2021 was Rs. 70,000. On 1-7-2021 an additional asset was purchased at Rs. 1,50,000. Assets used from 1-1-2022. Recognised rate of depreciation is 15%.
- (6) The unabsorbed Depreciation of previous year ago is Rs. 3,000.
- (7) Salary includes Rs. 15,000 was paid outside of India, on which no tax was deducted at source.
- (8) Long term capital gains Rs. 1,00,000 and short term capital loss is Rs. 10,000.
- (9) Each partners' remuneration is payable to Rs. 8,000, Rs. 12,000 and Rs. 11,000 p.m. respectively.
- (10) Total sales of the firm is Rs . 9,00,000. Commission will be payable to Tata at 1 % of sales.
The ratio of partners profit and loss is 3:2:1
From the above information compute the taxable business income of the firm, total taxable income of the firm and tax liability of the firm.
For the assessment year 2022-23.

OR

Que-3 Popatlal and Champaklal are partners of a firm sharing profit and (14 Marks) loss equally. The following is the profit and loss account of the firm for the year ending 31st March, 2022.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To Salary and Bonus	1,80,000	By Gross profit	16,30,000
To General Expenses	2,60,000	By Bank Interest (Gross)	52,000
To Rent, tax and insurance	1,20,000	By Bad debts recovered (disallowed in earlier years assessment)	8,400
To GST	15,000	By Dividend	36,000

To Income Tax Reserve	72,000	By Long term capital gains	78,000
To Bad debts written off	18,000	By Interest on drawing	12,000
To Bad debts reserve	48,000		
To Advertising	90,000		
To Subscriptions	6,000		
To Donation to Hospitals	42,000		
To Depreciation on old plant and machinery	60,000		
To Loss on sale of motor car	70,000		
To Interest on capital: Popatlal 72,000 Champaklal 90,000	1,62,000		
To Partners Salary: Popatlal 60,000 Champaklal 80,000	1,40,000		
To Commission to Champaklal	50,000		
To Net Profit	4,83,400		
	18,16,400		18,16,400

Additional information:

1. Rent, taxes and insurance include Rs. 60,000 being rent paid to Popatlal for premises for business.
2. Rs. 20,000 outstanding bonus is included in bonus.
3. Interest on capital payable at 18%.
4. A long term loan of Rs. 30,000 was taken during the year. This sum has been debited to the account interest on loan Rs. 5,000 is outstanding and not considered in the books.
5. Advertising expenses were paid by cash.
6. The motor car is entirely used for the private purpose of the partners.
7. The written down value of old plant and machinery as 1-4-2021 was Rs. 2,50,000. On 1-7-2021 a new plant and machinery was purchased of Rs. 3,00,000. Depreciation at 15% is available on all plants and machinery. From the above information of partnership firm, compute the taxable income of the business firm, total taxable income of the firm and tax liability of the firm for the assessment year 2022-23.

Que-4 Write short-notes (Any two)

(12 Marks)

1. Payment of advance tax.
2. The provision of tax collection at sources as per section 206-A and 206-C.
3. Constitution and functions of GST council.
4. Effect of GST on E-commerce operators.